

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 3546
Tarih: 06.06.2013

25649

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Savunma Bakanı Sayın İsmet YILMAZ** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

İdris BALUKEN
BDP Grup Başkanvekili
Bingöl Milletvekili

TBMM İnsan Hakları Komisyonu bu yılbaşında şüpheli asker ölümlerini gündeme getirmiş ve son 10 yılda 900'den fazla gencin askerlik görevi sırasında intihar ettiğini belirlemiştir. Askeri yetkililer, bu ölümlerin iç soruşturmalara araştırıldığını söylemektedirler. Ancak Emekli Askerler, geçmişten bu yana Genelkurmay Başkanı'nın sorunun büyüklüğünü görmezden geldiği görüşünü dile getirmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. maddesi, devleti sadece bireylerin yaşama hakkını ortadan kaldırmamaya değil, ama aynı zamanda, bireyin ölümünü engellemek ve ölüm gerçekleşmiş ise sorumluları tespit etmek için etkili mekanizmalar kurmaya da mecbur kıldığını belirtir. Mahkeme'ye göre, devlet, birey askere alındıktan sonra da onun ruh durumunu izlemek ve ona gerektiğinde psikolojik açıdan destek ve tedavi sağlayacak mekanizmaları kurmak zorundadır. Yaşanan olaylarda askerlerin ruh halinin çok fazla önemsenmediği, "bir hava al gel açılırsın" sığılığıyla sınırlı günlerle hava değişimi izni verme yaklaşımının insanları ölüme sürüklediği açıktır.

Orduda, birçok sıkıntı yaşayan askerlerin en önemli şikâyetlerinin komutanları tarafından maruz kaldıkları mobing ve değersizleştirme olgusu olduğu görülmektedir. Ordu askerleri hiçleştirilmeye ve iradesizleştirmeye çalışmaktadır. Bunun yöntemi olarak şiddet ve aşağılanma sıkça kullanılmaktadır.

TSK tarafından yapılan açıklamaya göre, uyuşturucu bağımlılığı, psikolojik sorunlar ve ekonomik sıkıntılar intihar sebebi sayılmıştır. İntihar eden askerlerin çoğunun, psikolojik sorunları olduğu, askeri yetkililerce dile getirilmiştir. Ancak önceki dönem Milli Savunma Bakanlığı görevini yürüten Sayın Vecdi Gönül, bir soru önergesine verdiği cevapta, "ateşli silahla intiharın, kullanılan en yaygın yöntem olduğu düşünülerek "potansiyel intihar riski olan" askerlerin, mermili nöbet yerlerinde görevlendirilmediğini ve izinsiz nöbet değişikliği yapılmadığını" ifade etmiştir. Aynı şekilde, intihar etmekte kullanılabilecek silah, ilaç ve benzeri malzemelerin de kontrol altında bulundurulduğunu kaydetmiştir.

Aynı Zamanda dünyanın bir çok ülkesinde çatışmaya katılan askerler arasında TSSB (Travma Sonrası Stres Bozukluğu) gibi travma ile ilişkili sorunlar çok yaygındır. TSK gibi kapalı ortamlarda dayanışma hali içerisinde davranış gösterilmesi gerekirken, toplumsal

yapıda ötekileştirilen kimliklere sahip bireyler (Kürtler, Ermeniler, Aleviler gibi), bu ötekilik durumunun fark edilmesi üzerine, bulundukları ortamın daha da dışına itilmektedirler. Bu da var olan travmalarını arttırmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Güneydoğudaki çatışmalardan dönen askerler arasında ruhsal sağlık sorunlarının yaygınlığına dair bilgiler var mıdır?
2. Ordu içinde askerlerin ruh sağlığı sorunlarını tedavi eden merkezler var mıdır?
3. Ruhsal sorunları için başvuran kişilere ne tür tedaviler uygulanmaktadır? İlaç dışında başka tedavi yöntemleri uygulanmakta mıdır?
4. Uzun dönemde 5-10 yıl sonra Güneydoğudaki çatışmalardan dönen askerlerin iş, sosyal yaşam ve topluma uyum yeteneklerinin nasıl olduğu ile ilgili bilgiler var mıdır?
5. TSK'de son 10 yılda ne kadar antidepresan ilaç kullanılmıştır ve bu ilaçlar hangi rahatsızlıkların tedavisinde kullanılmıştır?
6. Son 10 yılda intihar eden askerlerin rütbeleri nedir? Doğum yerleri neresidir? Hangi ilde intihar etmiştir ve askerliğin hangi aşamasında intihar etmiştir? Yıllara göre karşılaştırmalı tablo olarak sununuz.